

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PIEKTĀ NODAĻA

LĒMUMS

Iesniegums Nr.33012/13
Konstantīns BEREZOVŠ
pret Latviju

Eiropas Cilvēktiesību tiesa (Piektā nodaļa), 2021.gada 11.martā,
sanākusi kā Komiteja šādā sastāvā:

Latif Hüseyinov, priekšsēdētājs,

Mārtiņš Mits,

Mattias Guyomar, tiesneši,

un *Martina Keller*, nodaļas sekretāra vietniece,

Ņemot vērā augšminēto iesniegumu, kas iesniegts 2013.gada
20.maijā,

Ņemot vērā Valdības-atbildētājas apsvērumus un iesniedzēja
atbildes apsvērumus,

Apspriedusies lemj šādi:

FAKTI

1. Iesniedzējs Konstantīns Berezovs ir Latvijas valstspiederīgais,
kurš dzimis 1969.gadā un dzīvo Balvos.

2. Latvijas valdību ("Valdība") pārstāvēja tās pārstāve K. Līce.

A.Lietas faktiskie apstākļi

3. Lietas faktiskos apstākļus, kā tos sniedza puses, var apkopot šādi.

1. *Administratīvā pārkāpuma process un iesniedzēja dzīvesvietas
apskate*

4. 2012.gada 2.novembrī tika uzsākts administratīvā pārkāpuma
process. Lietas materiālos bija norādīts, ka persona, kura nevēlējās
izpaust savu identitāti, izsaukusi policiju, apgalvojot, ka iesniedzējs
tirgo paštaisītu alkoholu. Pēc tam policija nopratināja iesniedzēja
kaimiņus.

5. 2012.gada 5.novembrī Balvu rajona tiesas izmeklēšanas tiesnese izskatīja materiālus, ko viņai bija iesniegušas policijas amatpersonas (skatīt 4.rindkopu augstāk), un deva atļauju veikt apskati iesniedzēja dzīvesvietā, lai atrastu un izņemtu jebkādas nelegālos alkohola izstrādājumus.

6. 2012.gada 15.novembrī Balvu pilsētā un tās apkārtnē tika organizēts policijas reids, lai, cita starpā, atrastu un izņemtu nelegālos alkohola izstrādājumus. Četri Rēzeknes policijas darbinieki ieradās iesniedzēja dzīvesvietā un veica apskati. Viņi neatrada nekādus alkohola izstrādājumus. Pēc apskates viņi nesagatavoja nevienu protokolu.

7. Puses nebija vienisprātis par to, kā tika veikta pārbaude. Valdība atsaucās uz policijas darbinieku rakstiskiem ziņojumiem, ka iesniedzējs nav sadarbojies, atsakoties atvērt jebkādas slēgtus nodalījumus (piemēram, skapjus), kā rezultātā tie netika apskatīti. Viņš arī bija atteicies atvērt savu garāžu, kā rezultātā tā netika apskatīta. Policijas darbinieki bija apgalvojuši, ka iesniedzējs nav pildījis viņu likumīgos rīkojumus. Iesniedzējs tam nepiekrita. Viņš apgalvoja, ka policijas darbinieki rīkojušies rupji, paši atvēruši slēgtus nodalījumus un pieprasījuši iesniedzējam uzrādīt jebkādas nelikumīgus priekšmetus; tas viss bija noticis viņa nepilngadīgo bērnu klātbūtnē. Iesniedzējs apgalvoja, ka pārbaude tika veikta, lai viņu iebiedētu.

8. 2012.gada 25.decembrī policija izbeidza administratīvā pārkāpuma procesu. Šis lēmums apstiprināja, ka iesniedzēja dzīvesvietā netika atrasts paštaisīts alkohols. Iesniedzējam paziņoja par šo lēmumu 2013.gada 1.februārī, bet viņam netika izsniegta tā kopija.

2. Iesniedzēja sūdzību pārbaude

9. Dažādos datumos iesniedzējs vērsās ar sūdzībām pie policijas amatpersonām. Valsts policijas Iekšējās drošības birojs veica iekšējo izmeklēšanu un nonāca pie turpmāk minētajiem secinājumiem. Tiesnesis deva atļauju iesniedzēja dzīvesvietas apskatei. Lai izvairītos no iespējamā interešu konflikta, apskati veica Rēzeknes policijas, nevis Balvu policijas darbinieki, jo iesniedzējs iepriekš bija iesniedzis sūdzības par viņiem. Neraugoties uz likumā noteikto viennozīmīgo prasību, pēc apskates netika sastādīts oficiāls protokols (skatīt 11.rindkopu zemāk). Lai gan tika konstatēts, ka šajā ziņā policisti ir pārkāpuši nacionālos likumus, viņus nevarēja saukt pie disciplināratbildības. Nevienam no viņiem nebija īpaši uzdots būt atbildīgajam par apskati. Līdz ar to pie atbildības bija jāsauc tieši Balvu policijas Sabiedriskās kārtības nodaļas priekšiece. Netika uzskatīts par nepieciešamu piemērot disciplinārsodu Sabiedriskās kārtības nodaļas priekšiecei; viņai tika izteikts rājiens. 2012.gada 13.decembrī iesniedzējs tika īsumā informēts par šīs izmeklēšanas rezultātiem.

10. 2012.gada 19.decembrī Balvu rajona tiesas priekšsēdētāja pienākumu izpildītāja noraidīja iesniedzēja sūdzību par tiesas atļauju veikt apskati viņa dzīvesvietā (skatīt 5.rindkopu augstāk). Viņa pievērsās iesniedzēja norādītajam saistībā ar anonīmo avotu un konstatēja, ka lietas materiālos ir cita papildu informācija, ko ieguvusi policija (skatīt 4.rindkopu augstāk). Priekšsēdētāja pienākumu izpildītāja secināja, ka izmeklēšanas tiesnesis deva atļauju saskaņā ar likumu, izskatījis lietas materiālus un ņēmis vērā nepieciešamību policijai efektīvi īstenot savas pilnvaras.

B. Piemērojamais nacionālais regulējums

11. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 256.¹ pantā, kāds tas bija spēkā pamatlietas faktu norises laikā, apskates veikšanas kārtība administratīvā pārkāpuma izdarīšanas vietā ir noteikta šādi:

“Administratīvā pārkāpuma vietas apskates gaitā pilnvarotā amatpersona var izņemt administratīvā pārkāpuma priekšmetus un izdarīšanas rīkus.

Par izdarīto administratīvā pārkāpuma vietas apskati pilnvarotā amatpersona sastāda protokolu.

...

Amatpersona, kurai ir tiesības sastādīt protokolu par attiecīgo administratīvo pārkāpumu, publiski nepieejamas teritorijas vai telpas un tajās esošo mantu... apskati var izdarīt ar īpašnieka... piekrišanu vai... tiesneša lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz amatpersonas pieteikumu un tam pievienotajiem materiāliem.

...

Tiesneša lēmumu var pārsūdzēt [tās pašas] tiesas priekšsēdētājam, kura lēmums ir galīgs.”

SŪDZĪBA

12. Atsaucoties uz Konvencijas 8.pantu, iesniedzējs sūdzējās par 2012.gada 15.novembrī policijas veikto apskati viņa dzīvesvietā.

JURIDISKAIS ASPEKTS

13. Iesniedzējs apgalvoja, ka tiesnesis devis atļauju viņa dzīvesvietas apskatei, pamatojoties tikai uz informāciju, kas saņemta no anonīma avota. Viņš atsaucās uz 8.pantu, kas, ciktāl attiecināms, nosaka:

“1. Ikvienam ir tiesības uz savas privātās un ģimenes dzīves, dzīvokļa ... neaizskaramību.

2.Publiskās institūcijas nedrīkst traucēt nevienam baudīt šīs tiesības, izņemot gadījumus, kas ir paredzēti likumā un ir nepieciešami demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu valsts vai sabiedrisko drošību vai valsts ekonomiskās labklājības

intereses, lai nepieļautu nekārtības vai noziegumus, lai aizsargātu veselību vai tikumību, vai lai aizstāvētu citu tiesības un brīvības.”

14. Valdība apstrīdēja šo argumentu.

Pieņemamība

1. Pušu apsvērumi

15. Valdība apgalvoja, ka iesniedzējam nav radīts būtisks aizskārums Konvencijas 35.panta 3.punkta (b)apakšpunkta izpratnē. Ņemot vērā to, ka policija veica īsu vizuālu apskati iesniedzēja dzīvesvietā, neatvēra nevienu slēgtu nodaļījumu un neizņēma nevienu priekšmetu, iespējamais tiesību pārkāpums nesasniedza minimālo aizskāruma līmeni. Iesniedzēja sūdzību par atļauju veikt apskati bija izskatījis kompetentās tiesas priekšsēdētājs, un atļauja tika atzīta par likumīgu.

16. Iesniedzējs tam nepiekrita. Viņš apgalvoja, ka policijas darbinieki rīkojušies rupji un paši atvēruši slēgtus nodaļījumus (skatīt 7.rindkopu augstāk).

2. Tiesas vērtējums

17. Tiesai ir jāpārbauda, vai: 1) iesniedzējs ir cietis būtisku aizskārumu; 2) vai Konvencijā un tās protokolos aizsargāto cilvēktiesību ievērošana rada nepieciešamību iesniegumu izskatīt pēc būtības; un 3) vai lietu ir izvērtējusi nacionālā tiesa (skatīt *Zwinkels pret Nīderlandi* (lēmums), iesniegums Nr.16593/10, 24.rindkopa, 2012.gada 9.oktobris).

(a) Vai iesniedzējs ir cietis “būtisku aizskārumu”

18. Vispirms ir jānorāda, ka iesniedzēja sūdzība attiecas tikai uz tiesas atļauju veikt apskati iesniedzēja dzīvesvietā (skatīt 13.rindkopu augstāk).

19. Pamatojoties uz *de minimis non curat praetor* principu, Konvencijas 35.panta 3.punkta (b) apakšpunktā ietvertais pieņemamības kritērijs ir balstīts uz to, ka tiesību pārkāpumam, lai arī cik patiens tas ir no juridiskā viedokļa, ir jāsasniedz minimālais aizskāruma līmenis, lai tas varētu tikt izskatīts starptautiskā tiesā. Šī minimālā aizskāruma līmeņa novērtējums pēc būtības ir relatīvs un atkarīgs no visu lietas apstākļu kopuma. Pārkāpuma smagums jānovērtē, ņemot vērā gan iesniedzēja subjektīvo uztveri, gan to, kādas objektīvi ir skartās intereses konkrētajā lietā (skatīt *Koroļovs pret Krieviju* (lēmums), iesniegums Nr.25551/05, ECT 2010).

20. Tiesa uzskata par svarīgu, ka izmeklēšanas tiesnese deva atļauju veikt apskati iesniedzēja dzīvesvietā. Viņa izskatīja lietas materiālus, kuros pretēji iesniedzēja apgalvotajam, bija ne tikai informācija, kas saņemta no anonīma avota, bet arī informācija, ko sniedza iesniedzēja kaimiņi, un atļāva veikt apskati (skatīt 5.rindkopu augstāk). Turklāt,

ņemot vērā iesniedzēja iepriekšējās sūdzības pret Balvu policijas darbiniekiem, apskati veica citas reģionālās policijas darbinieki.

21. Ņemot vērā, ka lietas materiālos nekas neliecina par to, ka apskate iesniedzēja dzīvesvietā neatbilstu tam, ko var uzskatīt par parastu policijas apskati ar iepriekš saņemtu tiesas atļauju, un ņemot vērā iesniedzēja sūdzības ierobežoto apjomu (skatīt 13.rindkopu augstāk), Tiesa secina, ka iesniedzējam nav nodarīts būtisks aizskārums.

(b) Vai nepieciešamība nodrošināt Konvencijā un tās protokolos garantēto cilvēktiesību ievērošanu pieprasa iesniegumu izskatīt pēc būtības

22. Otrais 35.panta 3.punkta (b) apakšpunktā ietvertais kritērijs pieprasa Tiesu izskatīt lietu jebkurā gadījumā, ja tas nepieciešams cilvēktiesību nodrošināšanai. Tas attiecas uz gadījumiem, kad rodas vispārīgi jautājumi, kas ietekmē Konvencijas ievērošanu, piemēram, vai saskatāma nepieciešamība precizēt valsts Konvencijā noteiktos pienākumus vai mudināt valsti-atbildētāju novērst strukturālas nepilnības (skatīt *Ladygin pret Krieviju*, iesniegums Nr.35365/05, 2011.gada 30.augusts).

23. Pievēršoties izskatāmajai lietai, Tiesa norāda, ka Tiesas labi iedibinātajā judikatūrā ir aplūkota nelikumīgas vai neatļautas policijas veiktas kratīšanas problemātika (skatīt vispārīgi *Bože pret Latviju*, iesniegums Nr.40927/05, 2017.gada 18.maijs). Tiesa uzskata, ka šajā lietā nav saskatāmi kādi papildu apsvērumi, kas varētu precizēt valsts Konvencijā noteikto pienākumu vai mudinātu valsti-atbildētāju novērst kādas strukturālas nepilnības. Līdz ar to Tiesa neuzskata, ka tai būtu pienākums izskatīt šo lietu ar mērķi nodrošināt cilvēktiesību ievērošanu (skatīt *Rooney pret Īriju* (lēmums) [Komiteja], iesniegums Nr.6870/18, 34.rindkopa, 2020.gada 17.marts).

(c) Vai nacionālā tiesa ir pienācīgi izvērtējusi lietu

24. 35.panta 3.punkta (b) apakšpunkts nepieļauj iesnieguma noraidīšanu, pamatojoties uz “būtiska aizskāruma neesamību”, ja nacionālā tiesa nav pienācīgi izvērtējusi lietu. Tā mērķis ir nodrošināt, lai katra lieta tiktu izvērtēta tiesā vai nu nacionālā vai Eiropas līmenī. Šī tiesību norma saskan arī ar subsidiaritātes principu, kas atspoguļots Konvencijas 13.pantā, kurā noteikts, ka nacionālajā līmenī ir jābūt pieejamiem efektīviem tiesību aizsardzības līdzekļiem pret pārkāpumiem (skatīt iepriekš citēto *Korolev*).

25. Tiesa uzskata, ka šīs lietas faktisko apstākļu kopums neliecina par to, ka nacionālajā līmenī nebūtu nodrošināts tiesiskums. Iesniedzēja sūdzības, kas bija tieši vērstas pret tiesas atļauju veikt apskati viņa dzīvesvietā (skatīt 13.rindkopu augstāk), kompetentās tiesas priekšsēdētājs izskatīja un noraidīja (skatīt 10.rindkopu augstāk).

26. Tiesa secina, ka nacionālā tiesa ir pienācīgi izvērtējusi iesniedzēja lietu 35.panta 3.punkta (b) apakšpunkta izpratnē.

(d) Secinājums

27. No iepriekš minēta izriet, ka sūdzība ir nepieņemama saskaņā ar Konvencijas 35.panta 3.punkta (b) apakšpunktu un 4.punktu. Šis secinājums izslēdz nepieciešamību vērtēt, vai ir izpildīti citi pieņemamības kritēriji.

Šo iemeslu dēļ Tiesa vienbalsīgi

Atzīst iesniegumu par nepieņemamu.

Sagatavots angļu valodā un paziņots rakstveidā 2021.gada 1.aprīlī.

Martina Keller
nodaļas sekretāra vietiece

Latif Hüseyinov
priekšsēdētājs